

El Grauet

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nord del terme municipal
Alçada: 234

Coordenades:

Latitud: 41.64724
Longitud: 1.86298
UTM Est (X): 405316
UTM Nord (Y): 4611235

Classificació

Número de fitxa 08053-115
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle XVI-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Està abandonat i mig en runes.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001106400DG01B0001KR
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 29/01/2017 - 01:00

Descripció

Masia situada al vessant esquerra del riu Llobregat, enfront del castell de Castellbell i el Vilar i proper al Padró. S'hi accedeix des de Sant Vicenç de Castellet, però també des del Lledó i el Grau. A mà dreta del camí d'accés hi ha l'antiga bassa d'aigua, excavada a la roca. En arribar a la porta d'accés hi ha un enllosat de pedra al terra, mig colgat.

Es tracta d'un mas clos, construït damunt d'una plataforma rocosa. El cos més antic és de planta rectangular, dividit en planta baixa, pis i possiblement golfes practicables. La coberta, parcialment ensorrada és de teula àrab, amb el carener perpendicular a la façana, orientada a migdia.

El parament és de pedres de mida diversa, unides amb morter, ben escairada a les cantoneres per tal de reforçar i embellir la construcció. La porta principal del nucli més antic conserva els brancals i el marxapeus de pedra sorrenca amb una llinda monumental. A l'interior, totes les estances estan construïdes amb volta de canó, sempre respectant unes mides molt concretes. Entrant a mà dreta es conserva el forn de pa amb el fúmeral i al costat esquerra, els diferents accessos a la cort pel bestiar amb la menjadora i, en darrer terme, annexat posteriorment, un edifici de tres plantes, probablement construït al segle XIX del qual ja no es conserva la coberta, però que era a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana principal. La planta baixa conserva els cellers i les boixes de varies tines o cub a les quals s'hi accedeix des de l'era. A mà esquerra, es reproduceix el mateix sistema constructiu. Les primeres estances adossades són les més antigues, amb els brancals de pedra i llindes de fusta. En funció de les necessitats s'han anat construint i annexant edificacions, seguint el mateix patró. Graons de pedra excavats a la roca, portalades fetes íntegrament de pedra amb arcs de descàrrega. També s'observa un afegit amb dues arcades, tal vegada una galeria oberta, que posteriorment es va tornar a tapiar. Arran de terra, es van descobrir les diferents boixes que comuniquen amb les tines ubicades en diferents indrets de la casa.

L'era es troba a l'interior del clos, protegida per un mur gruixut que es fonamenta directament a la roca. És en aquest indret on es descobreixen tres grups de cups.

El primer grup, de tres tines, probablement les més antigues, es troba a mà esquerra de l'era. Els graons d'accés d'una d'elles ja no es conserva però el seu estat, malgrat no tenir els cairons característics és bo. La segona tina està colgada de terra i la tercera és interior. La coberta no es conserva.

El segon grup de tres cubs o tines es localitza a mà dreta. Es conserven els graons d'accés, els murs i els cairons, a excepció de la coberta.

El tercer grup és el més llunyà en relació a l'era ja que està ubicat al darrera de la casa. Es tracta d'un edifici que aprofita el desnivell del marge, amb coberta a dues aigües, enfonsada però l'estat de les tines és molt bo. Per sota hi ha la barraca doble que protegeix les dues boixes respectivament (l'estructura es conserva en molt bon estat).

Entre el segon i el tercer grup de cubs hi ha un edifici fet en dues fases. Es tracta d'un celler. La part posterior és la més antiga. Una finestra interna conserva la data gravada a la llinda "1789" i a l'ampit encara es poden llegir, (encara que més erosionades) les inicials "J E" emmarcades en una sanefa rectangular.

L'any 1804, es construï un afegitó amb coberta a doble vessant i una entrada voltada. La data està gravada a la clau de la volta. Entrant a mà dreta, per sota d'una petita finestra, es conserva la base d'una premsa amb l'eix.

Observacions:

En sortir a l'era, accedint-hi des d'una porta, a mà dreta, a una trentena de centímetres del terra, hi ha una pedra que sobresurt del mur amb la data gravada de 1911, probablement resultat d'alguna reconstrucció o afegit.

Història

Aquest mas ja està documentat des de l'any 1328 amb el nom de Vilardell. A partir de 1534 la propietat passa a mans d'un mas proper i molt més important, el Grau, amb la qual cosa passarà a ser conegut amb el

nom del Grauet o el Grau Xic.

L'any 1320 Ramon de Castellbell va vendre al comerciant manresà Guillem Vilella tot el dret i domini que tenia sobre els masos Comalba, Puig de Comalba, Rossell i Vilardell, del terme de Castellbell. El Vilardell és el mas que posteriorment passarà a nomenar-se Grauet.

El dia 18 d'abril de 1328 es redacta un capbreu de les propietats que pagaven censos a Guillem de Cirera, senyor del castell de Castellet, i a Ramon i Guillem de Castellbell, castlans del castell de Castellbell. En aquell text, redactat pel rector Pau Miró, s'especifiquen els censos que abonaven els propietaris del mas: " Mas den Vilardel dona a Castelet II quarteres y VIII dotzens davena per questa y XX diners a Sent Michel y II sous y VIII diners per perna i I galina y tascha duna pessa de terra que ha a la Franquea; Item dona als clascans XVI dotzens davena per questa y X diners a Sent Michel y II sous y VII diners per perna. E te per dominicatura de Castelbel la laurao tota sots lo Grau y donan tascha an Ramon de Castelbell ".

El 7 d'agost de 1339 Ramon de Vilardell i la seva esposa Elisenda, venen unes terres del mas Franquesa. Tenen un fill anomenat Ramon, documentat, igual que el seu pare, l'any 1349.

Els amos d'aquest mas pagaven censos, l'any 1357, al comerciant manresà Guillem Vilella, que havia adquirit aquells drets del castlà Ramon de Castellbell. Era el mateix cas que hi havia amb els masos Comalba, Puig de Comalba, Rossell, Lledó Superior i Lledó Inferior.

Entre els anys 1368 i 1375 el mas era en mans de Pere de Vilardell. L'any 1431, el senyor Pere de Vilardell i Maria, la seva esposa, permutaren una terra amb el seu veí Berenguer de Grau, el qual els cedí la peça anomenada Morral de Mart. Els fills de Pere i de Maria foren Joan i Francesc de Vilardell, citats l'any 1434, i que Pere de Vilardell ja era mort l'any 1451, quan Maria, la seva vídua, signà un document en solitari.

L'any 1534 el mas ja pertany a Salvador de Grau, amo del mas Grau, el qual també havia adquirit la propietat del mas Lledó.

L'any 1699 constava com a propietari el senyor Antoni Grau del Vilardell.

D'aquí que el mas passés a nomenar-se Grauet.

Bibliografia

CORNADÓ, Carles (2016). El Grau i El Grauet; dins El Brogit. Periòdic informatiu de Castellbell i el Vilar, 417, desembre de 2016, pp. 15

<http://toponimsdecastellbell.blogspot.com.es/2015/09/el-grauet>

